

according to the students' level; design task-oriented exercises to engage the students' interest; provide students with different kinds of input, such as radio news, films, announcements, everyday conversation, interviews, English songs, and so on; try to find visual aids or draw pictures and diagrams associated with the listening topics; make students aware of different native-speaker accents; provide background and linguistic knowledge.

Teaching of listening is not only playing the tapes and testing the students' comprehension. Many various activities are to be employed by teachers during the classes to improve students' skills.

References

1. The Challenges and Difficulties in Teaching Listening: URL: <https://www.researchgate.net/publication/316502226>.

2. Challenges in Teaching Listening. URL: <https://coerll.utexas.edu/methods/modules/listening/01/challenges.php>.

3. Listening: Problems and Solutions. URL: https://valrc.org/trainings/courses/ESOLBasicsdocs/Listening_a.pdf.

Заверуха Юлія Григорівна,

старший викладач кафедри іноземних мов Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЮРИДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Зміни в освітньому процесі ведуть до змін технологій навчання. Технології дистанційного навчання представляють собою багато нових можливостей для викладання іноземних мов, що дозволяють ще більше розширити спектр навчальних прийомів. Важливим є перегляд варіантів дистанційного навчання, щоб розрізнити їх можливості, оскільки ці системи мають різні обмеження в навчальному процесі. Наприклад, односторонні системи, що використовують лише презентації, піддавалися критиці, оскільки вони не передбачали нічого іншого, як систему розподілу відео, яку можна було б відтворити, надсилаючи студентам відеозаписи. Відсутність безпосередньої двосторонньої взаємодії, що характеризує багато програм дистанційної освіти, суперечить цілям викладання іноземної мови. Проте, використовуючи цю взаємодію, дистанційні

технології можуть підтримувати цілісність викладання іноземної мови для студентів юридичних спеціальностей. Навчальні стратегії, які заохочують до діалогу між студентом та викладачем і автономію студентів [5, с. 107] у ситуаціях дистанційного навчання, повинні бути включені в навчання.

В умовах дистанційного навчання важливо необхідним є створення Е-курсів (електронних курсів) для студентів, що вивчають іноземну мову, а саме студентів юридичних спеціальностей. Водночас використання лише електронного курсу не є ефективним при вивченні іноземних мов. Поєднання курсу із відео конференціями принесе бажаний результат.

В умовах глобальної комп'ютеризації навчального процесу неможливо не зважати на технології Інтернет-освіти, які дозволяють одержати будь-яку необхідну інформацію, провести пошук статей із різних журналів іноземною мовою, судових рішень, перегляд судових засідань іноземною мовою. Ця інформація, звичайно, аутентична, працюючи з нею, можна отримати необхідні дані, над якими працює група. Специфіка використання даної технології стосовно формування професійної іншомовної компетентності студентів в процесі вивчення іноземних мов полягає в тому, що все обговорення проводиться іноземною мовою, а отже йдеться про створення мовної сфери та умов для формування потреби у використанні іноземної мови як засобу реального спілкування в процесі взаємодії. Аналіз різновидів моделей організації спільної діяльності показує, що найвищою продуктивністю характеризується форма спільної діяльності, де відбувається процес спільного розв'язання творчих завдань. Це реалізується за рахунок підвищення інтелектуальної складності і соціальної значимості продуктивних завдань. Надання провідної ролі на всіх етапах навчання продуктивним завданням, що випереджають рішення репродуктивних задач у співробітництві з викладачем, змінює психологічну структуру навчально-виховної ситуації в цілому, тому що створюється система внутрішньої стимуляції самого широкого спектра взаємодій, відносин, спілкування, як між викладачем і студентами, так і між самими студентами. Як показує практика, в результаті систематичної та цілеспрямованої роботи в співробітництві вдається не тільки значно збільшити час усної та мовної практики кожного студента, але й сформувати навички з критичного усвідомлення отриманої інформації, аргументувати та робити висновки, вирішувати проблеми, що виникають. Як

відомо існує десять базових юридичних навичок [6, с. 325], якими повинен володіти кожен юрист, щоб досягти успіху. Тож такий підхід дозволить сформуванню деякі з них, а саме:

- Критичне мислення.
- Критичне читання.
- Критичне слухання.

Необхідно підкреслити також значимість діалогового характеру вивчення матеріалу, спільного пошуку рішення навчальних задач педагогом і студентами, необхідність опори на внутрішню мотивацію навчання, переживання студентами почуття успіху, задоволення від результатів своєї діяльності, що в свою чергу забезпечує формування аксіологічного блоку професійної іншомовної компетентності майбутніх представників юридичної галузі. Як відзначають науковці, одним з ефективних засобів навчання використання іноземної мови, а отже й формування професійної іншомовної компетентності студентів, є рольова ситуація (гра) [2, с. 135], що визначається як «діяльність, яка дає можливість виявити свої особистісні здібності, використовуючи засвоєний мовний матеріал в конкретній ситуації. При цьому в навчання вносяться елементи природності та непередбачуваності, які супроводжують реальні ситуації спілкування» [1, с. 16]. Рольова ситуація в значній мірі забезпечує вибір мовних засобів, сприяє розвитку мовленнєвих навичок і вмінь, дозволяє моделювати спілкування студентів у різних мовленнєвих ситуаціях, включаючи й ситуації професійної діяльності. Як засоби, що використовуються для забезпечення формування професійної іншомовної компетентності майбутніх юристів в процесі професійної підготовки, слід відзначити наукові та науково-популярні тексти за фахом, що узгоджуються з лекційними курсами за спеціальністю. Систематичне вивчення іншомовної лексики підпорядковане провідній меті – забезпечити наукову та професійну комунікації. Зміст матеріалів суттєво розширює і поглиблює професійну компетентність майбутніх фахівців, дозволяє їм порівнювати правову систему своєї країни з іншомовною, вивчати досвід у досягненні успіхів в правовій сфері, знайомитися з новими тенденціями і моделями розвитку правової системи, сучасними теоріями та явищами тощо. У процесі використання іноземної мови з метою формування професійної іншомовної компетентності юристів слід широко використовувати аудіо- та відеозаписи, що підвищують зацікавленість студентів у вивченні мови та наближають їх до практичних умов роботи. Значну роль у покращенні мовної підготовки студентів відіграють

такі види роботи, як: конференції, зустрічі дискусійних клубів, спілкування з носіями мови тощо. Впровадження педагогічних умов формування іншомовної компетентності майбутнього юриста базується на таких принципах:

- особистісна спрямованість – прагнення враховувати особливості учасників експериментальної роботи на основі визнання індивідуальності кожного, забезпечення необхідних умов для їх розвитку, їхнього іншомовного досвіду і принцип співробітництва, що припускає спільну розвиваючу діяльність кожного з суб'єктів освітнього процесу – педагога і студента (що забезпечує створення сприятливого соціально-психологічного клімату в освітньому середовищі в процесі формування іншомовної компетентності) [3, с. 101];

- поліфункціональність іноземної мови в процесі професійної підготовки майбутніх юристів, що вможливає міжпредметну координацію у навчанні іноземної мови і фахових дисциплін як засобу подолання меж між окремими системами знань, що засвоюються студентами в процесі вивчення різних дисциплін, організації виховної і самостійної діяльності. Реалізація такої координації передбачала цілеспрямоване використання всього арсеналу форм, методів, засобів, що допомагають виявити нові можливості їх використання у викладанні різних дисциплін (з особливою увагою на забезпечення іншомовної професійної спрямованості процесу професійної підготовки студентів юридичних навчальних закладів: навчання, виховання й організації самостійної роботи студентів) [3, с. 102];

- динамічність, гнучкість у пошуках нових форм і засобів реалізації іншомовної освіти студентів на засадах інноваційної освіти в умовах дистанційного навчання [3, с. 103].

Отже, як педагогічні умови формування професійної іншомовної компетентності майбутніх юристів необхідним є забезпечення іншомовної професійної спрямованості процесу навчання, виховання й організації самостійної роботи студентів вищого юридичного навчального закладу; створення сприятливого соціально-психологічного клімату в освітньому середовищі в процесі оволодіння студентами іноземною мовою; використання особистісно-орієнтованих діалогових, ігрових технологій у процесі формування професійної іншомовної компетентності студентів – майбутніх юристів.

Список використаних джерел

1. Афендікова Л.А. Рольова гра в навчанні курсантів вузів МВС України іноземної мови // Іноземний аспект підготовки фахівців для органів внутрішніх справ України: матеріали міжнародної практ. конф., (Харків, 20–21 травня 1999 р.) / Ун-т внутр. справ. – Х.: Ун-т внутр. справ, 1999. – С. 15–17.
2. Ганніченко Т.А. Використання сучасних ігрових технологій у процесі підготовки майбутніх фахівців індустрії дозвілля до іншомовного спілкування / Т.А. Ганніченко // Наукові праці: Науково-методичний журнал. Т.42. Вип. 29. Педагогічні науки. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2005. – С. 135–140.
3. Демченко Д.І. Формування професійної іноземної компетентності майбутніх юристів засобами іноземної мови у фаховій підготовці: [монографія] / Д.І. Демченко. – Х. : Видавець Іванченко І. С. , 2014. – 213 с.
4. Hutchinson T., Waters A. English for Specific Purposes: a learning centred approach / T.Hutchinson, A.Waters. – Cambridge University Press, 1987. – 184 p.
5. Autonomy and independence in language learning / Edited by Phil Benson and Peter Voller. – London and New York: Longman, 1997. – 270 p.
6. Neil W. Hamilton & Verna Monson, Legal Education's Ethical Challenge: Empirical Research on How Most Effectively to Foster Each Students Professional Formation (Professionalism), 9 ST. THOMAS L. REV. 325, 337 (2011).
7. Revell J. Teaching Techniques for Communicative English. – London, 1979.
8. Richards J.C., Rogers T.S. Approaches and methods in language teaching: A description and analysis. – Cambridge University Press, 1986. – 171 p.
9. Rucher Dominique S. Key Competencies for a Successful Life and Well- Functioning Society. – Germany: Hogrefe & Huber Publishers, 2003. – 206 p.
10. Taylor J., Walford R. Simulation in the Classroom. – Harlow, 1981.
11. Yakhontova T. Textbooks, contexts and learning // English for Specific Purposes. – 2001. – No. 20. – P. 397–415.